

Захід №4. Пусконаладжувальні роботи.

Захід №5. Офіційне відкриття роботи міні – заводу по переробці молока

Захід №6. Інформаційне висвітлення реалізації проекту.

Захід №7. Звітність за реалізацією проекту.

УДК 636. 5: 033.

Крупко О. М, студентка 1 курсу магістратури, спеціальності “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”

Науковий керівник – Пустова Н.В., кандидат с.-г. н., доцент

Подільський ДАТУ, м. Кам’янець-Подільський, Україна

МІКРОКЛІМАТ – УСПІШНІСТЬ БРОЙЛЕРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Основними параметрами мікроклімату, що можна виміряти, є температура повітря й обладнання, відносна вологість, інтенсивність світла, швидкість руху повітря, розрідженість повітря, його забруднення шкідливими газами. У нормі курчата-бройлери втрачають до 45% вологи через шкіру (особливо якщо вони сидять на прохолодній підстилці) й близько 55% через дихання – це два основних механізми теплообміну. Значні коливання параметрів мікроклімату можуть призвести до порушення терморегуляції організму (здатність організму утримувати постійну температуру), що призводить до порушення системи кровообігу, загальної слабкості тощо. Важливо дотримуватися таких параметрів у пташнику які наведені у таблиці.

Таблиця. Рекомендація температури та вологості, нижня та верхня границі

Вік птиці у днях	Відносна волога, %	Температура, °С
0	30-50	32-33,5
7	40-60	29-30
14	50-60	27-28
21		24-26
28	50-65	21-23
35	50-70	19-21
42		18
49		17
56		16

Птиця почувається комфортно, коли індекс температури й вологи становить 90-93 пунктів. Визначається він таким чином: додаємо температуру повітря й відносну вологість (наприклад, температура +27 °С + ВВ 65% = 92 пункти). Індекс температури та відносної вологості має бути в діапазоні мінімум 85 пунктів і максимум 95. Якщо курчата вагою 0,38 г і менше, потрібно збільшити температуру повітря в приміщенні на 1°С за діапазоном у таблиці. Якщо відносна вологість нижча за діапазон у таблиці, то треба збільшити температуру повітря на 0,5-1°С; якщо волога вища за діапазон в таблиці, то треба зменшити температуру на 0,5-1°С.

Температура бетону на підлозі має бути не менше як $+28^{\circ}\text{C}$. Товщина підстилки має бути не більше як 5 см (0,8-1,3 кг соломи на m^2). Температура підстилки та паперу на підлозі – $30-31^{\circ}\text{C}$ (обладнання має бути теплим).

За годину після посадки потрібно заміряти клоачну температуру курчат. Якщо вона становить $40,8$ та $41,3^{\circ}\text{C}$, то їм комфортно. Якщо менше, то їм холодно, тому потрібно збільшити температуру повітря в приміщенні на 1°C . Також доцільно звертати увагу на загальні показники мікроклімату пташника, що складається з температури повітря, відносної вологості повітря та швидкості руху повітря. Визначається вона, наприклад, так: беремо температуру $+35^{\circ}\text{C}$, відносну вологість 50%, створюємо рух повітря $2,5$ м/сек на рівні птиці. Температура, яку відчуватиме птиця, становитиме $+22^{\circ}\text{C}$. Цей показник дуже допомагає дорослій птиці у спекотний період охолодитися та вижити.

Важливо враховувати, що молода птиця дуже чутлива до протягів. Швидкість повітря $0,5$ м/сек може викликати сильне охолодження курчат. Якщо застосовують циркуляційні вентилятори, то вони повинні бути спрямовані на стелю для зменшення протягів на рівні підлоги.

Вентиляція потрібна не лише для подачі в пташник свіжого повітря (кисню), а також для виведення з пташника шкідливих газів: вуглекислого газу, сірководню, азотистих сполук тощо і зайвої вологи. Наприклад, збільшений рівень вуглекислого газу, в приміщенні викликає у курчат сонливість і апатію, за перевищення 3000 ppm знижується споживання корму, а на 20 добу життя птиця хворіє на асцит, аміак подразнює слизову очей і шкіру, чадний газ створює стійку сполуку з червоними кров'яними тільцями й не дає можливості передачі кисню від легень до клітин, що призводить до загибелі птиці.

Щоб запобігти таким наслідкам, потрібно забезпечити певний рівень вентиляції ($0,7$ $\text{m}^3/\text{кг ж.м./год.}$), а також:

1. Відчутна температура має бути комфортною для птиці. Мають бути взяті до уваги температура повітря, відносна волога та швидкість руху повітря (швидкість руху повітря має відповідати віку птиці).

2. Рівень вуглекислого газу не має перевищувати 2500 ppm у літній період і 3000 ppm – в зимовий.

3. Чадного газу взагалі не повинно бути.

4. Аміак – 25 ppm.

5. Розрідженість – $0,5-1,2$ Па/м.

Програми освітлення є головним критерієм високих показників якості бройлерної продукції й благополуччя стада. Програми освітлення зазвичай розробляють з урахуванням змін на різних етапах розвитку птиці й можуть змінюватися відповідно до ринкової маси кінцевого продукту.

Програми освітлення розроблено для запобігання надмірного росту птиці у віці 7-21 день, вони показали свою ефективність щодо зниження відходу птиці, спричиненого асцитом, синдромом раптової смерті, проблемами ніг, роздзьобуванням – канібалізмом.

Одна стандартна програма освітлення не може стати успішною у всіх випадках. Програми освітлення мають бути адаптовані для конкретних кліматичних умов, типу приміщення й загальних цілей програми відгодівлі.

Неправильне їх використання може призвести до зниження середньодобових приростів і поставити під загрозу показники цілого стада.

Кількість світла й інтенсивність освітлення впливають на активність бройлерів. У перші 5-7 днів для досягнення потрібного рівня споживання корму, розвитку травної та імунної систем, доцільно проводити ефективну стимуляцію активності. Зниження енергії, необхідної для активності в середині основної фази вирощування, підвищить ефективність виробництва. Рівномірний розподіл світла по всьому пташнику є дуже важливим чинником для успішної роботи будь-якої програми освітлення.

Рекомендується забезпечувати освітленість 20-60 люкс на висоті росту курчати для стимуляції раннього набору живої маси. Оптимальна інтенсивність світла на рівні підлоги не має змінюватися більше ніж на 20%. Після 7-денного віку, а краще по досягненні живої маси в 160 г інтенсивність освітлення доцільно поступово знижувати до 5-10 люкс.

Забезпечити 24-годинне освітлення на перший день посадки для достатнього споживання води й корму птицею. Вимкнути освітлення в другу ніч для фіксування часу відімкнення світла на майбутнє. Зробивши це один раз, час відімкнення світла більше не змінюють до кінця життя птиці. Коли птиця звикає до часу відімкнення світла, будь-які необхідні зміни потрібно проводити, коригуючи тільки час увімкнення світла. Птиця звикає до очікуваного моменту відімкнення світла, й коли час підходить, набиває зоб кормом і напивається води до відімкнення світла. Тому потрібно використовувати тільки один період затемнення на кожні 24 години.

Список використаних джерел

1. Рубан Б.В. Птицы и птицеводство: учебное пособие. Харьков: Эспада, 2002. 520 с.
2. Полная энциклопедия птицеводства / [авт.-сост. С.П. Бондаренко]. Донецк: Сталкер, М. : ООО "Издательство АСТ", 2002. 448 с.
3. www.ptichki.elitno.net
4. www.novonews.tvnet.lv

УДК: 636. 32/38. 082

Кудербекова Г.Е., студентка 4 курса направления подготовки "Технология производства и переработки продукции животноводства"

Научный руководитель – Кулатаев Б.Т., кандидат с.-х. н., профессор
Казахский национальный аграрный университет, г. Алматы, Казахстан

ТЕХНОЛОГИЯ ПОВЫШЕНИЯ МЯСНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ ОВЕЦ КАЗАХСКОЙ КУРДЮЧНОЙ ГРУБОШЕРСТНОЙ ПОРОДЫ В УСЛОВИЯХ СЕВЕРНОГО КАЗАХСТАНА

Актуальность. В настоящее время в мировом овцеводстве, основной доход (90-95%) получают от реализации баранины, в основном за счет сдачи ягнят на мясо в год рождения. При этом, предпочтение отдается молочным ягнятам, забитым в возрасте 2-4 месяцев, поскольку цены на международном рынке на такую ягнятину дороже в 2-4 раза, нежели на баранину взрослых овец.